

HORTOBÁGYI HÍRADÓ

KARÁCSONYI KÜLÖNSZÁMA

2015. december ● XVIII. évfolyam 5. szám

Egy gyönyörű leány, de nagyon sírdogál

*Egy gyönyörű leány, de nagyon sírdogál,
Arany párt' az fején, karkötő, aranszál,
Szüzesség rózsája kinyílt a pólyába',
Mennyország királya fekszik a jászolba'.*

*Jönnék a királyok aranyos ruhába,
Az áldott pásztorok szép selyem subákba',
Hajadon leányok tiszta fehér gyolcsba',
Üdvözlégy kis Jézus, alle-alleluja!*

*Örvend a sok angyal, mint a raj méhecske,
Köszöntik a Szüzet: üdvözlégy menyecske!
Jézusnak szent anyja a jászolnak szélén,
Örvend a fiának mosolygó két szemén.*

*Áldott békés Karácsonyt
és sikerekben gazdag
boldog új évet kívánok
Hortobágy község
önkormányzatának,
képviselő-testülete és
valamennyi dolgozója
nevében!*

*Vincze Andrásné
polgármester*

JUHÁSZ GYULA

Karácsony felé

*Szép Tündérország támad föl szívemben
Ilyenkor decemberben.
A szeretetnek csillagára nézek,
Megszáll egy titkos, gyönyörű ígézet,
Ilyenkor decemberben.*

*...Bizalmas szívvel járom a világot,
S amit az élet vágott,
Behegusztem a sebet a szívemben,
És hiszek újra égi szeretetben,
Ilyenkor decemberben.*

*...És valahol csak kétkedő beszédet
Hallok, szomorún nézek,
A kis Jézuska itt van a közelben,
Legyünk hát jobbak, s higgyünk rendületlen,
S ne csak így decemberben.*

1902

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY

A tél

*Elérkeztél hát, óh didergő december,
Mert decembert vett rá minden okos ember.
Mormoló szelei a hideg északnak
A ház ereszére jégcsapokat raknak.
A vizekre, ámbár a vízi istenek
Haragusznak, márvány hidat építenek.
A sík mezőségen hóhalmok épülnek,
Bár tavasszal vízzé válnak s öszvedülnek.
Elmegy a víg hajnalt köszöntő pacsirta,
Melynek köszöntőjét a Teremtő irta.
Sötét üregibe a mély barlangoknak
Búvóhelyt keresnek a vadak magoknak.
A farkas, a róka együtt hébe-hóba
Az erdőre mennek együtt prédálóba.
A bagoly a fagyos fa hideg odvában*

*Keservesen huhog szüntelen búvában.
A varjak, e télnek madari, a tornak
Örvén, mihozzánk a városba fornak.
Az ember a Bakhus innepét szenteli,
Kulacs az oldalán, tokajival teli.
Így, noha truccára a kegyetlen télnek,
Az emberek öröm s nyájasság közt élnek.*

A jövő felőli biztonság vágya szüntelen, ellenállhatatlan erővel ostromol minket. Ezért állandóan neki feszülve igyekszünk szerkezeteket építeni, amelyek biztosítják számunkra a kényelmet, a jövőt. Nekünk megvan a saját biztosnak vélt tervünk, szerkezetünk, elméletünk. Ezekbe be akarjuk zárni Istent ahhoz, hogy biztosak legyünk benne: igazán – velünk az Isten – Emmanuel.

De a történelem arra kényszerít minket

Templom – Út

szüntelen, hogy felismerjük e világi terveink hiábavalóságát. Fel kell fedoznunk azt, hogy Isten igazán velünk van – mélyre ható lét tapasztalat. De nem engedi meg, hogy vágyainknak alárendeljünk, illetve bezárjuk őt szerkezeteinkbe. Ő úton levő Isten. Isten jelenvalóvá teszi magát közöttünk, – nem csak a múltban, hanem a jelenben is – minden emberi tervet felforgatóan. Mária – Isten szolgáló leánya – alázatos asszony és az Isten igéi előtt nyitott. Általa Isten építi a templomát üdvözítő akaratának terve szerint. Jézusban építi az igazi – „Jákok házáat” – messiási várakozást.

Az egyetlen megérthető érzékeny valóság, ami igazán tanúskodik Isten felismerhető jelenéről, maga Jézus, a megígért és Betlehemben megszületett Megváltó. Jézus – istenségében – olyan teljes ember, aki megalapítja a kibékített emberiséget,

amelynek Mária a példája. Elfogadjuk-e azt, hogy Isten építse bennünk a templomát úgy, ahogy akarja?

Szentmise:

– december 24-n, 21.00 órától,

– december 25-n, 8.00 órától.

Kocsis Gábor

római katolikus plébános

Békés Adventet és Áldott Karácsonyt!

December van. Ilyenkor a legrövidebbek a napok, legnagyobb a sötétség, és ez az ember lelkére is ráül. Soha nem olyan erős a fény hiánya, és a fény várása, mint ilyenkor. Nem csak a külső fényre, hanem a belső is. Advent a felkészülés ideje, hogy méltón tudjuk fogadni, egyáltalán alkalmasak legyünk befogadni a visszatérő, megújuló fényt, méltóvá váljunk a karácsony átélésére, megünneplésére. Különösen fontos ez ma, amikor az ünnepek elvesztették jelentőségüket, súlyukat. Pedig ha minden nap, és időszak egyforma, akkor elveszti értelmét. Ha a vasárnap olyan, mint a hétköznap, az elrontja a hétköznapot is, mert a mindennapok üressé, sivárrá válnak. A napok monoton szürkeségbe olvadnak, és vele a lelkünk is, ha már nem tudunk az idő egyformaságából kiemelkedő ünnepeket ülni. Ünnepeket, amelyek valamilyen nagyobb törést, a teljesség értelme ragyog

át, mert az ember tudja, hogy az Isten megérintette. Az ünnep megvilágítja a többi időszakot is. Más minőséget ad neki.

Az ember kezdettől fogva ünnepelt, ebben fejezte ki személyes vagy közösségi élete egy-egy eseménye fölött érzett örömét vagy bánatát, hogy általa új életerőt nyerjen. Tette ezt azért, hogy valójában önmagára találjon, az igaz emberséget megvalósítsa, hogy aztán új erővel élhessen és dolgozhasson tovább, hogy képes legyen megküzdeni a mindennapokkal.

Az ünnepek adják az étellel való megbirkózáshoz szükséges erőt. De nem ünnepeleltünk tetszés szerinti ünnepeket. A régi korok emberei számára csak akkor volt igazi ünnep, amikor Istent, és az Ő tetteit ünnepelelték. A teljesen profán ünnepeket elképzelhetetlennek tartották. Az ünnep, amelyet azért ünnepelelt, mert éppen kedvem szóttyan hozzá, egy összejövétel, amelyre máso-

kat is meghívok, nem felel meg a régiek ünnepről vallott felfogásának. A régiek az ünneplésben önmagukon túlra, Isten egy-egy tetteire, világot megváltó cselekedetére utaltak. Az ünnep által ennek örömeiben akartak részesülni. Az ünnep által akartak újjá születni. Isten tettének ünneplésével újból igaz emberekké akartak válni, olyan emberekké, akik tisztában vannak méltóságukkal, gyökereikkel, akik nem ezekről megfeledkezve élnek és így a mindennapok sürgés-forgásában bensőleg kiszáradnak.

Advent van. Mit is jelent az advent szó? Advent, Adventus Domini = az Úr eljövetele, röviden: Úrjövét. Advent az Úr kegyelemhez eljövételére, a karácsonyra való felkészülés időszaka. Nem véletlen, hogy karácsonyt a téli napfordulón ünnepeleljük. Jézus Krisztus mondja: „*Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem*

övé lesz az élet világossága.” (János evangéliuma 8,12)

Advent az önvizsgálat, a megtisztulás ideje, hogy méltóan tudjuk fogadni, befogadni a Krisztusi fényt, szeretetet. Ahogyan karácsony után a természetben újjászületik a nap, hosszabbodnak a nappalok, növekszik a világosság, úgy szülessen meg, és növekedjen bennünk is a krisztusi fény és szeretet, az igaz emberség!

Ebben a reményben kívánok mindenkinek békés Adventet és áldott Karácsonyt!

Karácsony ünnepi református istentiszteleti rend

- **december 20-n**, vasárnap, advent negyedik vasárnapján, **17.00 órától adventi koncert a balmazújvárosi Agapé énekkar szolgálatával (a belépés díjtalan)**
- **december 24-n**, 17.00 órától szentesti istentisztelet a hittanos gyerekek, és gyülekezeti tagok szolgálatával
- **december 26-n**, 14.00 órától karácsony ünnepi istentisztelet (úrvacsorai közösség)
- **december 31-n**, csütörtökön, 14.00 órától óév búcsúztató hálaadó istentisztelet
- **2016. január 3-n**, 14.00 órától újévi istentisztelet

Baloghné Hajdú Krisztina
református lelkész

Az ünnep előtti előkészületek utolsó napja a katolikusoknál Viola napja, azaz karácsony viliája, ami egyúttal böjt is volt. Régen a reformátusoknál ez karácsony szombatja. Ezen a napon mindent zsír nélkül készítettek. A napi étkezéseknek, különösen a vacsoráknak megvoltak a hagyományos ételei.

Hajdúdorogon ezen a napon mindenki nudlit evett, a megterített asztalra búzát és kukoricát szórtak, amit a vacsora

után a tyúkokkal és a disznókkal etettek meg. A káptalani majorokban a hagyományos böjti étel a mákos guba volt. A margitási pásztorok adtak belőle macskának, kutyának, tehénnek, disznónak, birkának és lónak, hogy „azokat ne érje semmi rossz, mert az a guba Jézusé volt.” A vacsora maradékát nem dobták ki, hanem az állatok eledelébe keverték.

Az egyekiek karácsony

Karácsonyi böjt

böjtjén meggyciberét (aszalt meggyből főzött leves) és mézes gubát ettek. „Hogy édes legyen Kisjézuska szerelme”-magyarázzák az öregek.

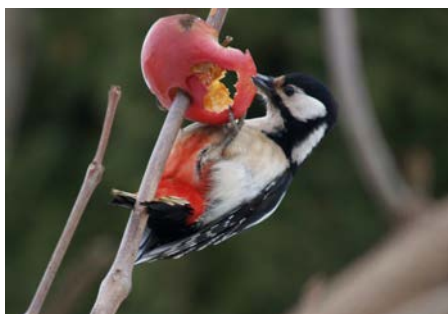
A szoboszlai nép diós, mákos és üres kalácsot vacsorált. Az újvárosiak meg gubás sült tésztát és bélest ettek karácsony esti böjtjén.

A karácsonyi morzsát helyenként nagy becsben tartotta a katolikus lakosság,

mert annak gyógyító erőt tulajdonítottak. Az ételt, és így a morzsáját maga a nap, Jézus születése napja szentelte meg.

A margitási juhászcsaládok a konyhájukban szenteste szalmában és szénában játsztatták gyerekeiket annak emlékére, hogy az Úrjézus jászolban született. Az éjféli mise után a szalmát és a szénát, a karácsonyi morzsához hasonlóan a jószágokkal ettették fel, hogy azokat óvja a betegségtől.

(gz)

REVICZKY GYULA:

Karácsonykor

*A zúgolódás, gúny, harag
Rég halva már szívemben.
Egy szóval sem panaszkodám,
A kis Jézus ellen.*

*Nem vádolnám balgán azért,
Hogy engem kifelejtett.
Hogy nem hozott ajándékot,
Szemem könnyet nem ejtett.*

*Lelkem nyugodtan, csöndesen
Átszál a nagyvilágon.
Imádkozom, hogy Jézusom
Minden szegényt megáldjon.*

*Ágyamra dőlök, s álmodom
Egy régi szép, édes álmot:
Boldog, ki tűr és megbocsát,
S ki szenved, százszor áldott!*

BABITS MIHÁLY:

Karácsonyi ének

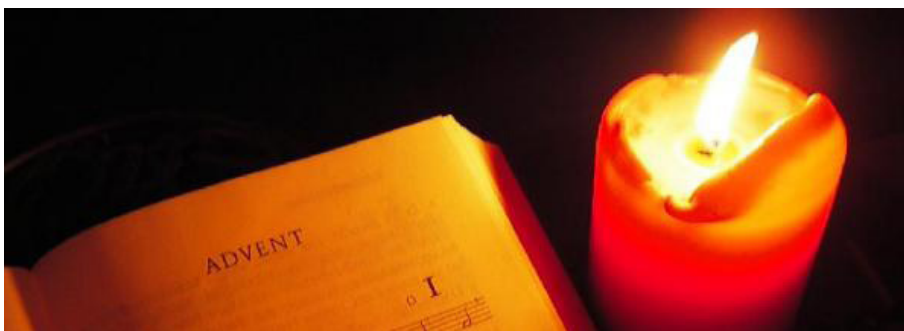
*Mért fekszel jászolban, ég királya?
Visszasírsz az éhes barikára.
Zenghetnél, lenghetnél angyalok közt:
mégis itt ridogálsz, állatok közt.*

*Bölcs bocik szájának langy fuvalma
jobb tán mint csillag-úr szele volna?
Jobb talán a puha széna-alom,
mint a magas égi birodalom?*

*Istálló párája, jobb az neked,
mint gazdag nárdusok és kenetek?
Lábadhoz tömjén hullt és arany hullt:
kezed csak bús anyád melléért nyúlt...*

*Becsesek láttad te e földi test
koldusruháját, hogy fölvetted ezt?
s nem vélted rossznak a zord életet?
te, kiről zengjük, hogy megszületett!*

*Szeress hát minket is, koldusokat!
Lelkünkben gyűjts pici gyertyát sokat.
Csengess éjünkön át, s csillantsd elénk
törékeny játékunkat, a reményt.*

Böske a telet keresi

Esett a hó sűrűn, nagy pelyhekben, a szél bömbölve szórta szét a csendes pusztaságon. Sem ember, sem állat semerre, ameddig a szem elláthatott. A nagy hófúvások úgy betemették az apró tanyaházakat, hogy csak a kéményük látszott ki, fekete füstfelhőket eregetve a fehér világba.

A nap alighogy kipillantott dél felé az ólomszín felhőkárpitok mögül, megint csak visszabújt aludni. Bágyadt világosságát eltakarta az alkonyat, égre, földre ráborulva lomha szárnyaival. Bent, a tanyaház szűk szobáscskájában még hamarabb beesteledett, mint odakint. Kint világított legalább a hó, bent árnyék borult mindenre. A szegényes vacokra, ahol a nagyanyó didergett szellős takaródzója alatt, az öreg búbos kemencére, amelynek padkáján Böske meresztgette csillagszemét a terjedő sötétségbe. Drága a gyertyavilág, nem lehet pazarolni a szegény embernek.

Nincs is miért gyertyát gyújtani. Köhécsegni, sóhajtozni, dideregni sötétben is lehet, azt mondja nagyanyó. Egyebet meg mit is lehetne csinálni ilyen cudar időben a tanyán egy beteg öregasszonynak meg egy gyámoltalan kisleánynak, amilyen a csillagszemű Böske?!

– Nem fázol, virágom? – kérdezte fáradtan, szomorúan a nagyanyó. – Nem sokat ért ennek a nagy kemencének az az egy-két marék szalma.

Böske sietett válaszolni:

– Ó, nagyanyó, engem ne féltessen. A kemence is melegít, meg a cirmos is melegít. Ne adjam oda a cirmost nagyanyónak?

Nagyanyó nem bírt szólni, mert a köhögés megint erőt vett

rajta. Beletemette a fejét a vánkosba, s csak nagy sokára bírt megszólalni reszkető, fuldokló hangon:

– Jaj, csak ez a tél elmúlna már!

Aztán megint csend lett, csak a cirmos cica barátságos duruzsolása hallatszott. Hosszú hall-

gatás után szepegve szólamlott meg Böske:

– Nagyanyókám, mikor gyógyulsz már te meg? Főztek neked bodzateát?

– Ne főzz nekem semmit, galambom. Nem gyógyít engem meg, csak a tavasz. A jó meleg napsugár, az lesz az én orvosságom. Csak hozná már a jó Isten! De sose múlik el ez a goromba tél.

Nagyanyó szavát megint elfojtotta a köhögés, s Böske-nek majd meghasadt a szíve. Istenkém, hát nem segíthet ő nagyanyón, akit a világon legjobban szeret? Jaj, ha el lehetne üzni ezt a goromba telet!

A szél megint nagyon süvöltött odakint, majd elvitte a tetőt, csikorgatta az ajtót, a hideg lehelete becsapott a törött ablak papírral beragasztott fiókján. Böske megborzongott, de abban a percben hirtelen tűz járta át

kicsi testét. Orcája kigyulladt, szeme ragyogott a sötétben, mint a parázs. Elkezdett sutogni:

– Tudom már, hogy kell meggyógyítani nagyanyót. Elmegyek hetedhét ország ellen, megkeresem azt a goromba telet, s elkergetem, hogy helyére

jöhessen az áldott szép tavasz. Jó lesz, nagyanyó, jó lesz?

Szeme lecsukódott. Ahogy lázas álmában ledobta magáról vékony kis takaróját, úgy érezte, mintha már menne is hetedhét ország ellen a telet keresni. Úgy, ahogy volt, mezítláb, hajadonfövel. A befagyott pitvarajtó nem akart kinyílni. Mikor nagy erőlködéssel fölszakította, úgy dőlt be rajta a hó, hogy térdig elborította. Nem törődött vele, töprengés nélkül, bátran neki-vágott az éjszakának. Belépett apró lábával a hóba, mely szikrázó volt és szúrós, mintha csupa csillagmorzsa hullottak volna az égből. S íme, ahova lépett, elolvadt a hó, lába nyomán rögtön kiszökött a pázsit, s kidugták sárga fejüket a földből a pimpimpárevirágok.

Ment Böske, ment sebesen, s a sárga virágos ösvény, amit a hóban taposott, hosszan kígyó-

zott már mögötte, mint valami pántlika. A tanya, a gémeskút, a szélmalom mind messze elmaradt már, de a téllal még nem találkozott. Kérdezni se tudta kitől, merre menjen, hol keresse, mert senkit se látott a néma pusztaságon.

Ahogy megy, mendegél, egyszerre csak eléfeketellik egy kis nyárfaerdő. Szomorúan rázták leveletlen ágaikat a szegény fák, amikor Böske közéjük toppant, s átölelve az egyiknek jeges derekát, búsan kérdezte:

– Ó, ti kedves nyárfák, a jó isten áldjon meg benneteket, mondjátok meg nekem, hol találok meg a telet, hogy meggyógyuljon az én jó nagyanyám.

S egyszerre csak leolvadt a fákról a zúzmara, hajtásaik zöldültek, levelet, barkát termettek. Olyan pompás nyárfaliget zúgatta koronáját Böske feje fölött, hogy sose látott szebbet.

– Eredj, kislány, eredj csak – zizegtek a nyárfák –, megleled a telet búzaföldek szélén: hóból koronája, jégcsapa a szakáll, kegyetlen nézése, süvöltős beszéde, eredj csak utána!

Ment Böske, mendegélt, egyszer csak el is ért a búzamezők szélére. Arról tudta meg, hol járt, hogy szegény búbos pacsírták siránkoztak a fagyos göröngyökön. Könyörögve szólította meg őket:

– Kedves búbos pacsírtáim, a jó isten áldjon meg benneteket, nem tudnátok megmondani, hol találok meg a telet, hogy meggyógyuljon az én jó nagyanyám?

Uram teremtem, nagydarab mezőn, ameddig csak a Böske szava elhallatszott, egy szempillantásban elolvadt a hó.

Ingott-ringott a zöld vetés, s a vetés tövében megbújó pacsirták vígan füttyörésztek:

– Eredj, kislány, eredj csak, megleled a telet csacska patak mentén: hóból koronája, jégcsap a szakálla, kegyetlen nézése, süvöltős beszéde, eredj csak utána!

Ment Böske, mendegélt, kereste a csacska patakot. Meg is találta magas partjai közt, de alva, jég szemfödele, hóterítője alatt. Térdre borulva kiáltott le hozzája:

– Ébredj, patakocska, csörgő patakocska, áldjon meg az isten: mutasd meg az utat a télhez, hogy meggyógyuljon az én jó nagyanyám.

A hóterítő eltakarodott, jég szemfödél kettéhasadt, a csörgő patakocska vígan csörgedezte:

– De jót tettél velem, hogy felébresztettél halálos álmomból. De meg is szolgálom, fuss csak velem versenyt: elvezetlek a tél királyához. Hatalmas úr ám az, hóból koronája, jégcsap a szakálla, kegyetlen nézése,

haragos beszéde. Vigyázz, kisleányom, szépen beszélj vele.

Böske megrázta kibomlott hajfűrtjeit, ökölbe szorította parányi kis kezét, és dacosan toppantott fáradt kis lábával.

– Majd elbánok én vele, csak rátaláljak! Addig cibálom a szakállát, míg el nem szalad, csak hogy nagyanyókám meggyógyuljon.

Jaj, mikor odaértek a tél királyához, úgy megszepepent Böske, azt se tudta, hová legyen. Egy óriás oszlopforma magaslott előtte a hajnali szürkületben, csupa hóból, csupa jégből, a feje a felhők közt veszett el. Nem tudott Böske semmit se szólni, csak odaburult eléje. Átölelte a lábát, és sirt, mint a záporosó. S ahogy forró könnyei hullottak a jégóriásra, az elkezdett összebb-összebb töpörödni; feje, dereka, keze szétolvadt. Ami a Böske karjai közt maradt belőle, az is belecsúszott a kis patakba nagy loccsanással.

Ebben a percben hirtelen föl-

hasadt a hajnal, piros sugarai virágmezőkre hullottak, ibolyák hajtogatták fejecskéjüket a langyos szellőben, bogár zsongott, pillangó csapongott, sárgarigó vígan füttyörészett. Böske ujjongva kiáltott:

– Istenkém, itt a tavasz, meggyógyul nagyanyó!

Ezzel összeroskadt a virágos patakparton. Hosszú bolyongása közben hideg elgyötörte, fáradtság elcsigázta, nem bírta tovább. Meddig feküdt ott, azt csak az Isten tudja, aki bizonyosan angyalokkal őriztette. Mikor fölnyitotta a szemét, otthon találta magát a tanyán szép kis fehér ágyában. A nyitott fehér ablakon át kék ég nevetett be, az eresz alatt gilice turbékol, s gyöngyvirágillat áradott be a kis kertből. Puha vánkosan ott dorombolt mellette a cirmos cica, s följeje a nagyanyó száz ránccal barázdált, de boldogságtól ragyogó orcája hajolt.

– Megismersz-e, édes virág-szálam? Ugye nem vagy már beteg?

– Én, nagyanyó? Nekem nem is volt semmi bajom, nagyanyóka volt beteg.

– Jaj, galambom, engem régen meggyógyított a tavaszi napsugár. Hanem te voltál nagyon beteg. Azon a csúnya téli éjszakán, mikor az a nagy hóföreteteg volt, megfáztál, s olyan beteg lettél, hogy már azt gondoltam, fel se épülsz többet. Éppen ma négy hete, hogy megbetegedtél. Akkor adta ki a mérgét a tél, másnap már elkergette a tavasz.

Böske boldogan mosolygott, s büszkén súgta a cica fülébe:

– Cirmos, én kergettem el a telet, de ne mondd meg nagyanyónak!

(Móra Ferenc)

Pásztorköszöntés

A Hortobágy környékén sokáig élt a hagyomány, miszerint a cselédek, béresek és a pásztorok gazdáikat karácsonykor megköszöntötték. Különösen akkor, ha a gazduramnak még névnapja is volt. Az András, Ferenc, János, István névnapok okán bizony sokszor elkezdtek már a beszorulást követő napokban s jóval karácsony után vagy csak újévkor fejezték be.

Margitán a fiatalabb pásztorok keresték fel az idősebbeket és egymást is karácsonyt köszönteni. Karcagon a nyájjuhászok kívántak a gazdáknak

boldog ünnepet, akik ezért a pásztorokat bőségesen megvendégelték. Böszörményben karácsony reggelén keresték fel a pásztorok a számadóikat boldogabb, szebb jövőt és boldog karácsonyt kívánva.

Kunmadarason a pásztorok kántálással köszöntötték a nagygazdákat. Hat fiatal botos pásztor és bojtár járta a gazdaházakat és kántálták Az Istennek szent angyala kezdetű éneket. Nagyivánban és Tiszörsön is a nagygazdákat látogatták a fiatal botos pásztorok, ahol itallal és étellel várták őket.

(gz)

Az állattartással kapcsolatos szokások és hiedelmek az ősi termékenységi és betegségűző varázslásokhoz, jóslásokhoz és jóvendőlésekhez kötődnek.

Általában karácsonykor jól tartották a jószágokat, s külön szokás volt a nagyjószágok éjszakai etetése és itatása is. Böszörményben a pásztorok között járta a mondás, hogy a jószágokat ellászatok rendszeren, nehogy panaszkodjanak egymásnak. „Karácsony estéjén ló, marha, juh is bög egymásnak valamit. Akkor szólal meg a jószág, milyen gazdája van.” Viszont aznap nem merték megcsutakolni a lovat, nehogy

A jószágok karácsonya

az jövőre beteg legyen. Dorogon az éjfél miséről hazajöve a jószágot megittatták. Margitán és a Nagykunságban karácsony éjféltkor újra megettették és megittatták a marhát, lovat és disznót is, hogy jövőre ne dögöljön a jószág és jobban egyék egész évben. Kunmadarason e napon nem mutogatták másnak a jószágot, nehogy az elpusztuljon, megdögöljön.

Nagyivánban karácsony napján a lovakat piros almáról itatják meg, hogy a következő évben egészségesek legyenek. Mellette a marhát és a lovat

tojásra léptették, az egészség megóvásáért.

Füreden és Poroszlón karácsony este piros almát tettek egy pohárba és a kútba. Újév napjáig erről kellett az embernek és a jószágnak inniük. Újévkor ebédre megették az almát. Evés alatt arra kellett gondolni, hogy akivel együtt esznek, ha életében valaha is eltévedne, erre visszagondolva hazataláljon.

Karácsony első napján a Hortobágy környéki falvakban a csürhe nem hajtott ki, pedig egész évben kijárt. Ünnepp nap volt ez a kondásnak is.

Margitán, Dorogon és a Nagykunságban fias kukoricával etették karácsonytól kezdve a tyúkokat, hogy jó tojók és szaporítók legyenek.

Karácsony első napja alkalmas arra is, hogy a születendő jószág nemére jósoljanak. Ezt legtöbb helyen újév napjához kapcsolva ismerik. Úgy tartják, ha ezen a napon férfi vagy nő megy a házhoz, a „jószág ahhoz szaporodik”. Azaz, ha férfi, akkor kakas, bikaborjú, mén-csikó, kosbárány lesz. Ha pedig nő, akkor kisüsző, kancacsikó, jerkebárány, tyúk szaporulatra lehet számítani.

(gz)

REMÉNYIK SÁNDOR:

Nagy Magyar télben

Nagy magyar télben picike tüzek,
A lángotokban bízom,
Legyen bár messze pusztán rőzseláng,
Bár bolygófény a síron,
Szent házi tűz, vagy bujdosó zsarátnok:
Boldog vagyok, ha magyar lángot látok.

Nagy magyar télben picike tüzek,
Szikrák, mécsék, lidércek,
Mutassatok bár csontváz halmokat,
Vagy rejtett aranyércet,
Csak éjjetek, csak melegítsetek ma,
Soh' se volt ily szükség a lángotokra!

Nagy magyar télben picike tüzek,
Jaj, be szétszórva égtek,
Királyhágón, Kárpáton, mindenütt!
De mondok egyet néktek,
Szelíd fények és szilaj vándorlángok:
Mit gondoltok: ha összefogóznátok!

Nagy magyar télben picike tüzek,
Soh' se volt olyan máglya,
Mintha most ez a sok-sok titkos láng
Összefogna egy láncba.....!
Az égig, a csillagos égig érne,
És minden idegen rongy benne égne!

Rákóczi harangja

Olyan nagy harang tán a világon sincs, mint a debreceni öreg harang. Ezt az öreg harangot – büszkesége a debrecenieknél – úgy hívják: Rákóczi. A nagy fejedelem nevére keresztelték el az öreg harangot.

Az öreg harang nemcsak abban különbözik a többtől, hogy százmázsás testének a meglódtatásához legalább három emberre van szükség, hanem abban is, hogy csak nagy ünnepen szólal meg. Mikor mély, zúgó szava száll a városra, még a hortobágyi gulyás is meghallja a hangját, és azt mondja magában:

– Rákóczi beszél!

A hagyomány szerint Rákóczi Ferencnek a szava van benne a nagyharang zúgásában. A szabadság fejedelemének hangja száll végig a hortobágyi rónán, ha a harangot meghúzzák. Száll, száll a hang a magyar mezőkön, és az emberek leveszik a kalapjukat, mert Rákóczi Ferenc jut az eszükbe.

Ennek a nagyharangnak pedig a története ez. Hallottam vagy álmodtam-e? – mindegy. Aki a Rákóczi hangját hallja, az igaznak hiszi a történetemet.

Mikor II. Rákóczi Ferenc elindult az ő keserves bujdosásába, elbúcsúzva itthon levegőtől, víztől, falevélről, mintha érezte volna, hogy sohasem látja meg az ő kedves országát többé.

– De legalább a hangom itt marad a tárogató hangjában – mondta a fejedelem.

A tárogató volt a kurucok

hangszere. Fújták a tábortűz mellett, még dínomdánomban is a tárogató hangja mellett táncoltak. Tárogató volt a szabadság muzsikája.

Tudta ezt az ellenség is. Mikor Rákóczi Ferenc elbujdosott hazájából, az ellenség kihirdette, hogy össze kell törni minden tárogatót. El köll égetni! Ne maradjon a veszedelmes hangszerből egyéb, csak hamu.

Az ellenség parancsát végre is hajtották. Aki nem enge-

Akkora volt a harang, mint egy parasztház. Az ütőjét pedig négy ló is alig bírta elhúzni.

– Ez aztán a harang! – mondták – Tán még Nagyváradon is meghallják, ha szól. Hadd hallják! Tudják meg, hogy Debrecennek telik ilyen harangra.

Mert a debreceni embernek egyéb gondja sincs, mint boszszantani Nagyváradot. Századok óta vetélkednek már egymással. Ha a váradiaik tornyot

delmeskedett, annak a fejét vették.

Nem maradt hát itthon még a hangja se Rákóczinak.

Mikor hírül vitték a fejedelemnek, hogy elégették az ő kedves tárogatóját, a rodostói remete felsóhajtott:

– Már akkor igazán nem tudom, hogyan fogja hangoztatni meghallani a magyarság!

Történt ugyanekkor, hogy a debreceniek új harangot öntöttek. Addig is volt harangjuk, de csak amolyan apró, amelynek szavát még a szomszéd utcában sem hallották meg. Azt határozták tehát a debreceniek, hogy olyan harangot csináltatnak, amelynek hangját még a szomszéd falvakban is meghallhatják. Hadd tudja a hortobágyi pásztor is, hogy mikor van dél.

Elkészült a harang. Csudájára járt az egész város. Még olyan harangot nem láttak.

építettek, a debreceniek még magasabb tornyot építettek.

Büszkéek voltak tehát a debreceniek, hogy nagyharangjukkal „lepipálták” Nagyváradot.

Most már az a kérdés merült fel: milyen nevet adjanak a haragnak? A harangot is megszokták keresztelni, mint az újszülöttet.

A városi tanács gondolko-

zóba esett. Először arra gondoltak, hogy a harangot a polgármester nevére Szokolczai Mihálynak nevezik el.

– Szokolczai Mihály uramnak – javította ki a polgármester.

Igen ám, de hogy lehet uramnak hívni egy harangot? Az nem lehet. Az egész város, még a kanászok is csak amúgy per Szokolczai Mihály emlegetnének a polgármester uramat. Elállottak tehát a tervtől.

Egy városi tanácsos ekkor a homlokára ütött.

– Nevezzük Jánosnak. Úgyis annyi a János Debrecenben.

Egy másik tanácsos közbevetéssel:

– Kend is János, én is János, az isten is János, legyen hát a harang is János!

Ebbsen megegyeztek.

Történt, hogy amidőn a harangot felhúzták a toronyba, egyszerre híre futamodott a városban, hogy Rákóczi Ferenc meghalt Rodostóban a múlt hónapban.

A harang erre megszólalt. Olyan mély, olyan bús hangon zúgott, hogy megrendült mindenkiben a szív... meghalt Rákóczi! Azt siratja a harang.

A harang nép összesűgött.

– Rákóczi lelke szól a harangból!

A harang szól, szól. Rákóczi Ferencnek hazaszálló lelke a harang hangjában végigrepült a magyar mezőkön.

Azóta hívja Rákóczinak a nép a debreceni nagyharangot.

Téli alkony

Aranylanak a halvány ablakok...
Küzd a sugár a hamvazó sötéttel,
fönn a tetőn sok vén kemény pőfékel,
a hósík messze selymesen ragyog.

Beszélget a kályhánál a család,
a téli alkony nesztelen leszállott.
Mint áldozásra készülő leányok,
csipkés ruhába állanak a fák.

A hazatérő félve, csöndesen lép,
retteg zavarni az út szízi csendjét,
az ébredő nesz álmos, elhaló.

S az ónszín égből, a halk éjszakában
táncolva, zengve és zenélve lágyan,
fehér rózsákként hull alá a hó.

(Kosztolányi Dezső)

ADY ENDRE

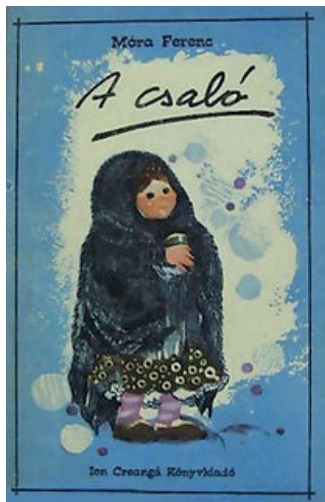
A téli Magyarország

Magyar síkon nagy iramban át
Ha nyargal a gőzös velem
Havas, nagy téli éjjelen,
Alusznak a tanyák.

Olyan fehér és árva a sík,
Fölötte álm-éneket
Dúdolnak a hideg szelek.
Vajon mit álmodik?

Álmodik-e, álma még maradt?
Én most karácsonyra megyek,
Régi, vén, falusi gyerek.
De lelkem hó alatt.

S ahogy futok síkon, telen át,
Úgy érzem, halottak vagyunk
És álm nélkül álmodunk,
Én s a magyar tanyák.

A CSALÓ

negyvenegynéhány omladék esztendő elejéről. Amúgy is formázza Pétör a magam kisiskolás korát. Éppen olyan tatárképű, éppen olyan fésűt nem álló bozontú, no meg éppen olyan rongyoskás. Ha összemelegszünk, lehet, hogy le is fényképeztetem, s kielégítem a képével azokat a jó lelkeket, akik ifjúkori ábrázatom után érdeklődnek.

– Aztán tudsz-e olvasni valami szépet, Pétör?

– Tudok.

– No, akkor olvass!

– De mit olvassak?

– Hát az olvasókönyvedet.

– Az ám, ha vóna!

– No, kérd el a szomszédodét, és nyisd föl akárhol – segíti ki a tanító úr.

Pétör szót fogad, s éppen arra az olvasmányra nyit, amelyik a világháborúról szól. Borzasztó szép olvasmány, nyolc- és kilencéves gyermekek örömeire szerkesztve, így kezdődik:

„Alig pergett le ezer év az idők rokkáján, a balsors nagy megpróbáltatásnak tette ki imádott hazánkat. I. Ferenc József uralkodása alatt kitört a vérszél és végzettes világháború.”

Pétörnek tagadhatatlanul okozott némi gyötrelmet a vérszél és végzettes mondat, amiből szemmel láthatóan csak az idők rokkája tetszett neki, mert azt háromszor is előlről kezdte. De azért végigküzdötte emberül az egészet, csak egy kicsit beleizzadt.

– No, most csukd be a könyvet – vezényelt a tanító úr. – El tudnád-e mondani, amit olvastál, Pétör fiam?

Nem Pétör fiam ijedt meg, hanem én. Megkaptam a tanító úr karját.

– Kedves barátom uram, hiszen én sem tudnám elmondani, de még tán az se, aki írta. Pedig megérdemelné a lapátravaló, hogy kívülről meg kelljen neki tanulni a

saját olvasmányát. Hanem majd mást kérdezek én ettől a híres Pétörtől. Azt mondd meg nekem, pajtás, tudod-e ki volt az az első Ferenc József!

– Igenis, tudom.

– Mondjad, no!

– A Ferenc Jóska.

– Jól van, Pétör. Ugye, megvan a képe otthon nálatok?

– Mög. Az édesapám apja, aki vót, annak az obsitos levelin.

– Megállj Pétör, látom, hogy ügyes gyerek vagy. Most még csak azt kérdezem tőled, hogy mért mondod Ferenc Jóskát első Ferenc Józsefnek.

Pétör egyet szippant, és egyet nyel. Aztán még egyszer szippant, de most már nem nyel hozzá. Kivágja lelkesen, milyen elhatározásra jutott. Mégpedig teljes mondatban, ahogy a pedagógiai becsület kívánja:

– Azért mondom Ferenc Jóskát első Ferenc Józsefnek, mert a legelső magyar ember a király.

Pétör ezt fölszegzett fejjel mondja, az orra hegyén is látszik, hogy igen meg van elégedve magával, a tanító úr azonban kicsit zavartan mosolyog.

– Igen, tetszik tudni, ez mint jelmondat vastag betűkkel van nyomtatva az olvasókönyvben.

A tanító úr azonban nem hagyja magát, se Pétört. Mindenáron ki akarja belőle szikráztatni a talentumot. Melyik a legelmelelőbb köszörűkő? Persze, hogy a nyelvtan. Pétörnek tehát a nyelvek mezején kell valami káprázatosat termelni.

– Mondj hamar valami időhatározó mondatot!

Pétör fölneáz a feje fölé, ott nem talál semmit. Aztán az ablakra veti okos kis szemét, és ott megtalálja, amit keres. Az ablakot befogta a pára, nem lehet rajta kilátni, ennél-

fogva Pétör így határozza meg az időt:

– Kutya hideg van odakint.

Ez olyan szabályos időhatározás, mintha az esőcsináló intézet adná, de azért a tanító úr nincs meglepődve, s neki a maga szempontjából igaza lehet. De nekem is igazam van a magam szempontjából, mikor odanyomom a nagy körtét Pétör markába. Mert én csak arról akartam meggyőződni, hogy csakugyan létezik-e az a Pétör, akiről hallottam egy történetet, amelyik egészen olyan, mintha én találtam volna ki. Azt én nem bánom, hogy Pétör egyelőre másképp határozza meg az időt, mint az Akadémia nyelvtudományi osztálya. Beérem annyival is, hogy Pétör van, és Pétör nagyon értelmes gyerek, holott már harmadik esztenedeje fúrja, faragja, gyalulja, csiszolja az esztét az ötárasos emberek számára rendeztetett és szabott tudomány.

Igen, és Pétör még most se unta meg az iskolát, sőt minden reggel késedelem nélkül megjelenik benne. Pétör nagyon is szeret itt lenni, talán még jobban, mint otthon, és minden oka megvan rá, hogy telente így kedvelje a tudományok csarnokát. Először is, itt melegebb van, mint otthon. Másodszor, itt borzasztó sok gyerek van, és Pétör olyan mint a bárány: nagyon szeret sokadmagával lenni. Harmadszor, itt úgy bánnak az emberrel, hogy az édesszülője se keresi annyira kedvét, mostanában még tejjel is megitatják, akár az úrigyerekeket. Szép kis csészékben adják a tejet, van rajta nefelejcsvirág is, s nagyon jó azt a kézbe fogni, mert olyan jó sütős, hogy a dermedt, vörös kis ujjacsák egyszerre fölmelegednek rajta.

No, Pétört mégis a tej keverte gyanúba, és juttatta olyan díszítőjelzőhöz, ami szokatlan a világtörténelemben, noha nyilván sok alakja

A család neve: Pétör. Írhatnám Péternek is, de akkor mi lesz a történeti hitellel? Pétör az ő neve, senki se hívja másnak, és ha valami tudatlan ember Péternek szólítja, arra nem ért. Tudom magamról, mert én már kipróbáltam. Bent jártam az iskolájukban, és megkérdeztem, melyikük az a híres Péter: ötvenkét gyerek közül egy se vállalta. Nem a hírességet, hanem a Péterséget. Ezt abból hiszem, hogy arra se állt föl senki, mikor azt mondtam:

– Mert én ezt a körtét akarom odagurítani annak a Péternek, akit keresek.

A Pétereket a körte se szédítette meg. Pedig akkora körte volt, hogy négy Péter is beharaphatott volna egyszerre az aprajából. De hát akit nem annak hívnak, az nem nyújthatja az ujját.

– Hát nem itt van az a bizonyos család Péter? – kérdeztem a tanító úrtól.

– Dehogynem – mosolyog a tanító úr –, csak nem jól tetszett föltenni a kérdést. Pétörök, fölállni!

Fölugrott hat gyerek, Pétör nevezetű valamennyi.

– Melyik ezek közül most már az én Pétöröm?

– Ez ni – mutatott rá a tanító úr a legrongyosabbra. – Mondd meg a nevedet, Pétör fiam, szép értelmesen.

– Deák Pétör.

Mintha a magam gyerekhangja csendült volna vissza

megszolgált a világtörténelemnek. Az egyszerű Péterből a tej miatt lett Pétör, a család.

A gyanú a tanító úrból ébredt föl, aki talán kellenél szerelmesebb ugyan az időháztartásokba és a többi nevelés-tudományi köszörűkövekbe, de azért aranyból van a szíve. A tanító úr, akinek mindenütt ott a szeme, azt vette észre, hogy Pétör és a tej közt zavaros a viszony. A többi gyerek, ahogy megkapja a részét az ingyentejből, elbánik vele mindjárt a helyszínen. Pétör azonban egy idő óta sajátos stratégiát vett alkalmazásba. Tudniillik amikor megkapja a teli csészét, akkor elvörösödik az örömtől, és orrcimpái reszketnek a gyönyörűségtől, ahogy szívja be a meleg párákat. Szívja, szívja, de azoközben egyre visszavonulóban van az ajtó felé, s mire odaér, akkor már fehérebb az arca, mint a fal.

Egyszerre aztán Pétör elvész, s néha öt perc is beletelik, mire újra felbukkan kócos buksija a látóhatáron.

Az ábrázata egyre vörösebb lesz, ahogy közelebb kerül

az asztalhoz, ami attól lehet, hogy roppant elszántsággal szopogatja ki a csészikéből az utolsó cseppeket.

A tanító urat persze ilyen ravasz fondorlattal nem lehet megcsalni. A tanító úr megsejtette, hogy Pétör embör nem szereti a tejet, de mivel tudja, hogy az ilyesmit nem lehet nyilvánosságra hozni, hát titokban leeresztgeti a tejcskét az udvaron a csatornába. Mert bizonyos, hogy Pétör az emeletről az udvarra szökik le tejívás örvével, elárulja a hideg arccskája.

Végre eljött a nap, mikor Pétör üzelmei teljes múltukban napvilágra kerültek.

A tanító úr figyelte minden mozdulatát. Lassan somfordált a gyerek az ajtóig, de a lépcsőn már nyargalva ment lefelé, tenyerét a csésze szájára tapasztva.

Mire a tanító úr utolérte, Pétör már ott térdelt a kapusarokban, s öntögette befelé a tejet egy nagykendőbe. Beható vizsgálat kiderítette, hogy a nagykendő alul két kis lábcskában, felül pedig egy gémberegett kis arccskában végződött.

– Ki ez, Pétör? – kérdezte a tanító úr.

Pétör – szégyen, nem szégyen – nagyon megijedt. Reszketett a szája széle.

– Marika.

– Húgod?

– Az – mondta Pétör, és férfiasan sírásra fakadt. – Mindig el szokott kísérteni, osz itt várja meg, míg hozom a tejet.

Már akkor sírt Marika is, és a tanító úr addig tiltotta kettőjük sírását, míg az ő könnye is ki nem csordult.

– Hány nap csaltál már meg, Pétör? – kérdezte a fiút.

– Öt – mutogatta Pétör az ujjain, mert szólni még nem tudott a sírástól.

Öt nagy csatát nyert meg Pétör az éhes kis gyomra ellen. Ha én isten volnék, nekem nagyobb örömem volna ebben a teremtésben, mint a vészteljes és végzetterhes világháború összes nagy hadvezéreiben.

Ne haragudjatok meg, emberek, hogy mikor úgy tele van a világ tökéletes nagy csalókkal, én erről a tökéletlen kis csalórol írtam. De látjátok, arra gondoltam, ti is örülni fogtok neki, hogy vannak még olyan csalók is, akik nem magukért csalnak, csak magukat csalják meg a testvéreikért.

(Móra)

A karácsonyi böjtölés az éjfél miséig tartott. A nép alig várta már, hogy a miséből hazatérve a már jó előre elkészített ételeket elővegye, és a böjtölés után végre jóllakjon. A Hortobágy környéki falvakban a leggyakoribb mise utáni hagyományos étel a töltött káposzta volt, ez jelentette a nagy vacsorát. Ezt már jóval előbb elkészítették nagy fazekakban vagy kemencés edényekben.

A margitások a töltött káposzta mellé birkapörköltöt is készítettek, az őrsiek pedig kocsonyát, de legtöbb helyen karácsony előtt vagy napján disznót is vágtek. Az éjfél mise után kisütött és elfogyasztott hurkát, kolbászt nevezték

Böjt után

az egyekiek és dorogiak angyalhurkának, angyalkolbásznak is. Addig nem is lehetett más húsféléket enni, amíg ebből nem fogyasztottak.

A hajdúsági református pásztorok karácsonykor disznótöréteket ettek: hurkát, kolbászt és disznósajtot. A böszörményi pásztorok között fontos értékmérő volt, hogy a számadók karácsonykor hány disznót vágtek.

Füreden és környékén karácsony másnapján sült tököket kellett enni, hogy az új évben bőven legyen pénzük. Ez is

mutatja, hogy az évkezdő és karácsonyi szokások, hiedelmek a téli ünnepkörre széthúzódtak és elegyedtek.

(gz)

GÁRDONYI GÉZA:

Tél farka a pusztán

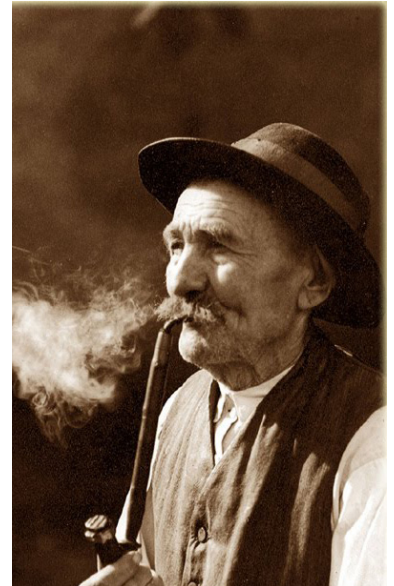
Már napok óta borult az idő.
A földön hó. A havon sűrű köd.
A fáknak éjjelenként préme nő,
s a nap fehér folt csak a köd fölött.
Az apám szótlan álldogál s pipál.
Mi gyermekek ásítunk nagyokat.
A kalitkában gubbaszt a madár.
És csöndes a föld, az egész határ.

De im egy hétfőn a köd felszakad,
s a nap kitűzi aranyzászlaját;

a végtelen sík fehér patyolat;
víg varjúhad száll a határon át.

Az apám füttyörészve kalapál.
Mi gyermekek napon vagyunk,
s a falnál ahol meleg a sugár
golyóval játszunk, ugrunk, futkosunk.
Az anyám ablakot nyit és porol.
A rigónk táncol, s bomlottúl dalol,
s a napsütésbe ki-kikandikál.
Óh áldott napfény! áldott napsugár!

(1893)

Mikor Krisztus urunk a földön járt Szent Péterrel, sokszor átjárt egy folyón, amelyen nem volt se híd, se palló. Láttá ezt egy szegény ember, aki a folyóhoz közel lakott, s azt mondta a fiának:

– Fiam, csináljunk hidat a folyóra, hogy ne kelljen azoknak a szegény vándoroknak mindig a vízben járni.

Mert a szegény ember szegény vándoroknak nézte Krisztust és Szent Pétert. Csakugyan csináltak is egy keskeny hidat a folyóra. Olyat, amelyet tudtak, de az éppen jó volt, s mikor Krisztus urunk megint arra jött, s meglátta a hidat, erősen megörült neki. Mondja Szent Péternek:

– Mit gondolsz, Péter, mit érdemel az a szegény ember, aki ezt a hidat csinálta?

– Az bizony, uram, megérdemelne egy olyan pipát, mely mindig ég; egy olyan zacskót, amelyből a dohány soha ki

nem fogy; s egy olyan kulacsot, melyből sohasem fogy ki a bor.

Krisztus urunk mindjárt meg is adta a pipát is, a zacskót is, a kulacsot is.

Azzal elmentek tovább, de egy hét múlva, kettő múlva, megint a hídra kerültek, s Krisztus urunknak olyan jólesett, hogy hídon mehet keresztül, hogy ismét kérdezte Pétert:

– Mit gondolsz, Péter, mit érdemelne még ez a szegény ember?

– Megérdemelne az, uram, egy olyan kenyeret, mely soha el nem fogy; egy olyan bicskát, amely soha el nem törik, s egy olyan kaszakövet, amelytől egy huzintásra a kasza megélesedik.

BENEDEK ELEK

A szegény ember hídja

Krisztus urunk ezeket is megadta a szegény embernek.

Aztán ismét továbbmentek, jártak-keltek a világon mindenfelé. Útközben Krisztus urunk sok jó embert megjutalmazott, sok rossz embert megbüntetett, de úgy egy esztendő múlva harmadszor is visszakérült a hídra. A víz éppen nagyon megáradott volt, s Krisztus urunk most különösen megörült a hídnak.

Mondta Péternek:

– Mit gondolsz, Péter, mit érdemelne még ez a szegény ember?

Mondotta Péter:

– Megérdemelne ez, uram, egy olyan szántóföldet, amely télen-nyáron terem; egy olyan gyümölcsfát, melynek minden időszakban van gyümölcse; s

egy olyan kemencét, amelyben mindig lehessen kenyeret sütni.

– Jól van, Péter – mondotta Krisztus urunk –, én ezeket is megadom, mert az a szegény ember igazán megérdemli.

Meg is adta mindjárt.

A szegény emberből olyan gazdag ember lett, hogy mikor a fia megházasodott, tizenkét banda húzta, s hét nap s hét éjjel állott a lakodalom.

Pásztornap a Fonóban

„A Pásztornapra ma élő nagy tudású pásztorokat hívtuk meg, akik énekben, táncban, valamilyen hangszerjátékban, vagy más mesterségben is kiemelkedőek.

A pásztorság államiságunk előtti mesterségünk, amelynek utolsó utáni képviselői még ma is terelik a jószágot, és végzik el a juhászat, gulyás- vagy csikósmesterség körüli temérdek teendőt. A pásztorok a külső hatásoktól való elszigeteltségük miatt a magyar népi kultúra legfontosabb

megőrzői, kútfői voltak. Hitviláguk, művészetük, muzsikájuk, énekeik, táncuk kultúránk legértékesebb részét őrzi, írásbeliségünk előtti emlékezet kel életre bennük.” –írta a Fonó Budai Zeneház.

A december első szombati program során a Hungarikummá nyilvánított karcagi birkapörkölt készítését is bemutatták. Ének- és tánctanulás, kolomphangolás, bőrkészítés, kampókészítés-várta az érdeklődőket. Az estet galaműsor zárta. A talpalávalót a

Tükrös együttes húzta. Hortobágyi pusztát örökös pásztorai, Molnár Imre gulyás, Németi

János juhász és Kordás János csikós képviselték.

(gz)

Adventi Vásár

2015. december 5-én, hagyományainkhoz híven idén is megrendeztük az Adventi vásár rendezvényünket a Titi Éva Faluházban.

Reggel nyolc órától az árusok portékáinak széles kínálatából válogathattak az érdeklődők. Kézzel készített tárgyak, -díszek, könyvek, sütemények, karácsonyi ajándékok csalogatták a vásárlókat.

A délelőtt folyamán a gyermekeket játszóház fogadta, készíthettek karácsonyi díszeket, mézeskalácsot süthettek.

A délutánt a hortobágyi óvodások karácsonyi műsora, majd a Gézengúzok Bábcsoport előadása színesítette. Az adventi vásárt a 15 éves Lóczi színpadról érkező Lázár Attila báb-színész állatos lapozgató című interaktív előadása zárta.

A vásárra ellátogatók száma örömről a tavalyi évhez képest növekedett.

Az adventi vásár napja meghitt, kellemesen telt.

Köszönetet mondunk a rendezvény valamennyi szervezőjének, támogatójának és közreműködőjének.

Köszönet:

- Vass Tibornak a felajánlásáért;
- Szántó Mihálynénak, Jenei Évának, a mézes sütésben résztvevő szülőknek a segítségért;
- Könyű Juditnak a kis óvodások hangulatos műsoráért és a felkészítésért;
- Sáriné Pócsik Valériának a Gézengúzok Bábcsoport iskolásainak színvonalas előadásáért és a felkészítésért;
- Nagy Józsefnének a játszóház szervezéséért és lebonyolításáért.

(felső sor, balról jobbra: Palásti Hanna, Veres Csenge, Nagy Noémi, Tóth Alíz, Vas Bianka, Vezendi Zita, Ruzsányi Aisa, Fülöp Kamilla;
alsó sor, balról jobbra: Szilágyi Dorina, Bulátkó Vivien, Ferenczi Nóra, Jenei Gréta, Szabó Kinga, Palásti Petra, Pásztor Boglárka)

Ezúton gratulálunk a LESZ Dance TSE hortobágyi táncosainak, valamint felkészítő táncitanárunknak Tóth Alíznek a 2015. november 29-én, Budapesten megrendezett XIV. Klauzál Kupa Országos Amatőr Táncversenyen „Open Formáció” kategóriában elért első helyezésükért!

Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.

4220 Hajdúböszörmény Radnóti Miklós 1. sz.

Tel: 52/561-375, Fax: 52/561-403

e-mail: hgkft@freemail.hu ; titkarsag@hgkft.hu; web: www.hgkft.hu

TÁJÉKOZTATÁS

Szelektíven gyűjtött hulladékok szállítási időpontjairól

2016.

Hortobágy Szelektív

jan.. 7.
febr.. 4.
márc.. 3.

márc.. 31.
ápr.. 28.
máj.. 26.

jún.. 23.
júl.. 21.
aug.. 18.

szept.. 15.
okt.. 13.
nov.. 10.
dec.. 8.

A fűzfáról, aki szépet álmódott

Amikor a tiszaparti füzesben télire vetkőzödtek a fák, a legfiatalabb fűzfa sehogyse akart nyugovóra térni. Mindig akaratosan csóválta meg a fejét, valahányszor a szellő lesodort róla egy levelet:

– Velem ne úgy bánj, mint a többi fűzfával! Én nem olyan fűzfa vagyok mint a többi!

A többi fűzfák csúfolódva nevettek össze s ahogy suttogtak, csak úgy omlott róluk a száraz levél.

– Ne bánts, hadd vastagodjon még.

A fácska olyan mélyen aludt hogy ebből se érzett semmit, az öreg fák azonban mindjárt észrevették a tövén a sebet, amikor fölébredtek a téli álomból. Összesúgtak kilevelesedett ágaikkal.

– Nini, hát ezt mi lelte?

Biz azt nem tudták kitálalni az öreg fűzfák se, hiába van olyan nagy szakálluk. Alig várták, hogy kivallathassák a

odvamban. Öröm volt hallgatni, hogy hálálkodtak a csipogó kis porontyok a jószágomért.

– Mit fecsegték össze-vissza? – hallgattatta el őket bosszúsan a fácska. – Hallgassátok meg az én álmomat! Maga a király jött el hozzám, annak kellett lenni, mert korona volt a fején. Ragyogó piros ruhába öltöztetett, úgy világítottam benne, mint a nap. Utoljára pedig fölröpültem az égbe és onnan néztem le rátok!

Halk zizegés futott át a fűzek során. Ilyen furcsát még soha senki nem álmódott közülök.

– Hát ez a seb miből van a lábodon? – kérdezte fejcsóválva az egyik görnyedt, öreg fűz.

– Micsoda seb? Ez itt? Észre sem vettem. Bizonyosan akkor botlottam meg, amikor itt akartalak hagyni benneteket. A királyom elé indultam, amikor ez a szeles tavasz erővel fölébresztett. Pedig úgyse megy velem semmire. Én nem akarok a méheknek virágozni, a kosárcsókknak ágazni, a vadkacsáknak odvasodni. Én csak a királyt várom.

S csakugyan hiába nevetett rá a tavasz, a fiatal fűz nem hozott több levelet. Szellő cirógatta, napsugár csókolgatta, meleg eső öntözgette, folyó vize locsolgatta: oda se nézett nekik. Úgy mereszkedett ott a kiszáradt lejtőben, mint valami kiszáradt karó.

Jöttek a vidám gyerekek és vitték a barkát az Isten házába. Jöttek a szegény emberek és

szedték a kosárnak való vesszót. Jöttek az ég madarai és kiköltötték pelyhes magzataikat a fák odvában. Áldották a fákat és a fák boldogan bólogattak: úgy, úgy, segítesz bennünket! De a leveletlen fát nem látta meg senki és nem áldotta meg senki.

Hanem egy este a parti halász kötött ki fiával a füzesben. A halász öreg ember volt, haragudott, mert egész nap nem fogott egyebet egy hitvány keszegnél. De a gyerek, akinek szederindából font korona volt a fején, tapsolt és nevetett.

– Tudod mit, apám? – ugrott oda leveletlen fácskához, – nagy tűzön süssük meg ezt a kis halat. Ez a kiszáradt fűzfa már úgyis csak tűzre való, egyéb hasznát nem lehet venni.

S mire a csillagok föltűnkedtek, a nagyra vágyó fácska már ragyogó piros tűzruhába öltözködött. Világított, mint a nap, de recsegett, sistergett fájdalmában.

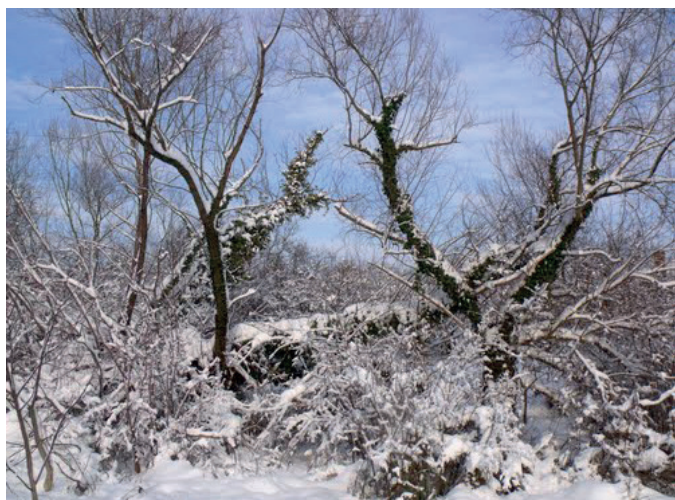
– Micsoda lárma ez? – riadtak fel bosszúsa éjszakai álmukból a fűzek.

A szederindás király pedig álmosan verte szét a parazsat az evező nyelével:

– Nem sokat ér ennek a tüze se.

– Nyers fának hideg a parazsa – mondta az öreg halász.

A kihűlt hamut fölkapta a szél és sodorta, kavarta föl a magasba. Onnan aztán lassan csöndes zizegéssel hulladozott le az alvó fűzek levelére.

– Ó, ó, szegény jámbor! Ismerjük a szülődet. Becsületes öreg fűzfa volt.

– Én nem akarok százesztendőskoromban szétporladni, – felelt a fiatal fűzfa, – én sem akarok itt köztetek megvénülni. Én különb akarok lenni, mint a többi fűzfa.

– Csitt, csitt! – zúgtak haragosan a szakállas öreg fűzek – Jobb lesz, ha alszol, szegény kis ostoba. Nem hallod, hogy toporzékolnak már a Tél király szélparipái

– Mi közöm hozzájuk! – akarta mondani a fűzfa, de ebben a percben keresztülrobogtak rajta a szélparipák s lerázták róla az utolsó levelet is. Egyszerre meglepte az álom s éppen úgy megdermedt, mint a többi fűzfa.

Arról se tudott semmit, hogy amikor a hó lehullott, favágók jártak a füzesben s kivágtak egy-kélt vesszni tért fát. Az egyik favágó a fácska tövébe is belevágta a fejszét, de a többiek azt mondták neki:

fácskát. Hanem az éppen nem sietett a fölébredéssel. Semmi- ben se akart olyan lenni, mint a többi fűzfa.

Amikor nagysokára kipattant a szeme, az volt az első kérdése a többi fákhoz:

– Halljátok-e, fűzfák, ki mit álmódott a télen?

– Én azt álmódtam, tele vagyok ezüstös barkával, – zizegte szelíden az egyik fa. – Méhek döngicséltek körülöttem és gyűjtötték rólam a mézet.

– Én még szebbet álmódtam, – susogta a másik. – Ágakat szedtek rólam az emberek és földfiszították velem az oltárt. Aranyhajú angyalok nevettek rám az égből.

– Én a szegény emberek öröme voltam, – mesélte a harmadik. – Hajlós vesszeimből kosarat fontak s engem áldottak, amikor a munkájuk árán kenyeret vettek.

A negyedik fűzfa szinte kopasz volt már az öregségtől. De azért ő is álmódott.

– Vadkacsák raktak fészket az

Marhacomb epres-lilahagymás ágyon

Hozzávalók 3-4 személyre: 75 dkg marhacomb, héjas burgonya, őrölt bors, só, olívaolaj. Mártáságyhoz: 15 dkg eper, 15 dkg lilahagyma, cukor, vörösborecet, csipet chili, őrölt bors, olívaolaj.

Így készül: A húst sózzuk és borsozzuk, majd olívaolajon forró serpenyőben kérget sütünk minden oldalára. Ez azt jelenti, hogy oldalanként 2-2 percig kell a serpenyőben tartani, majd egy tűzálló tálba helyezük a combdarabot. Közepes fokozaton kb. 180–200 °C-on 30 percig sütjük, hogy rózsaszín, közepesen átsült darabot kapjunk. Sütés közben kétszer megfordítjuk a húst. Mikor letelik az idő, kivesszük a sültet a sütőből és befedjük alufóliával és 15 percig pihentetjük a húst. A lilahagymát megtisztítjuk, majd finomra aprítjuk. Az epret nagyobb kockákra vágjuk. Egy serpenyőbe dobjuk az alapanyagokat, megöntözzük olívaolajjal, megszórjuk cukorral, borssal, chilivel és végül nyakon öntjük 1 dl vörösborecettel. Kb. 15 percig alacsony lángon főzzük a mártásunkat. Majd felvágjuk a szaftos húst. 3-4 evőkanál mártással ágyazunk a hús alá és héjában főtt parázsburgonyával tálaljuk.

<http://boldogkukta.blogspot.hu/search/label/H%C3%BAs%20-%20Marha>

Karácsonyi puncs

Hozzávalók: 0.5 l víz, 2 db teafilter (gyümölcsös), 1 teáskanál fahéj, 10 db szegfűszeg, 1 dl rum, 4 ek cukor, 0.5 l vörösbor, 2 közepes db narancs.

Így készül: Gyümölcssteát készítenek. Hozzáadjuk a fahéjat, szegfűszeget, rumot, cukrot, bort és a megpucolt, felkockázott narancsot. Összeforraljuk, és fedő alatt tartjuk.

Ribizlis csók

Hozzávalók: 13 dkg finomliszt, 7 dkg kukoricakeményítő, 7 dkg barnacukor, 10 dkg pirított dió, 1 késhegynyi fahéj, 1 kis csipet só, 1 kávéskanál vanília-kivonat, 12,5 dkg vaj, 1 db egész tojás, 1 teáskanál tokaji borpárlat, 1 teáskanál szarvasgombás

tokaji aszúzsélé, ribizli zselé, vaníliával kevert porcukor.

Így készül: A diót zsiradék nélkül serpenyőben enyhén megpirítjuk. A lisztet tálba szitáljuk, hozzáadjuk a kukoricakeményítőt, a fahéjat, a sót, a cukrot és a vaníliát. A tojást kis tálba ütjük, mellékanalazzuk a borpárlatot és a szarvasgombás tokaji zselét. Majd enyhén felverjük. A hideg vajat nagylyukú reszelőn a lisztes keverékhez reszeljük, hozzáadjuk a tojásos keveréket. Gyorsan összegyúrjuk. Pihentetés nélkül kis diónyi gömböket formázunk a tésztáblól. Sütőpapírral borított tepsire helyezük őket. Mindegyikbe fakanál végével kis mélyedést formálunk. 170 fokra előmelegített sütőben 15 perc alatt világosra sütjük. Még melegen meghintjük vaníliás porcukorral. A mélyedésbe kanalazott ribizli zselével kínáljuk.

<http://www.mindmegette.hu/dios-csok-ribizlizselevel.recept>

Káposztás pontytutaj

Hozzávalók a halhoz: 4 szelet ponty, 4 gerezd fokhagyma, vaj, fél csokor petrezselyemzöld, só, bors. A káposztához: 1 közepes fej vöröshagyma, 40 dkg savanyú káposzta, fél

csokor friss kapor, 1 gerezd fokhagyma, 1 ek őrölt fűszerpaprika, 3 dl víz, só, őrölt kömény.

Így készül: A halszeleteket sózzuk, borsozzuk, majd egy jénai tálba tesszük, hozzáadjuk a szeletekre vágott fokhagymát, a vajat, az aprított petrezselyemzöldet, és alufóliával lefedve, 200 fokra előmelegített légkeveréses sütőben 25 perc alatt puhára párujuk. Az alufóliát levéve grill fokozatra kapcsolva 6-8 perc alatt pirosra pirítjuk. A vöröshagymát némi zsiradékban üvegesre pároljuk, majd hozzáadjuk a fokhagymát és a fűszerpaprikát. Ebbe tesszük a savanyú káposztát, Megszórjuk aprított kaporral, sóval és köménnyel. Felöntjük vízzel és puhára pároljuk.

Ha a hal elkészült, forrón a savanyú káposztával és tejföllel kínáljuk.

<http://receptneked.hu/egytaletelek/vajban-sult-fokhagymas-pontyszeletek-paprikas-savanyu-kaposztaval/>